

Upphandlingsbolagets arbete med utfasning av produkter med tillsatser av mikroplaster

Bakgrund

Upphandlingsbolaget har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att i samarbete med miljö- och klimatnämnden säkerställa att stadens verksamheter snarast upphör med inköp, användning och spridning av produkter med tillsatta mikroplaster. Den del av uppdraget som berör Upphandlingsbolaget gäller främst aktiviteten inköp och de ramavtal från vilka Stadens verksamheter gör sina inköp.

Beslutet gällande mikroplaster berör alla ramavtalsområden, men eftersom det är när mikroplaster kommer ut i hav och vatten som de har stor negativ miljöpåverkan så har Upphandlingsbolaget valt att fokusera på de ramavtalsområden som innehåller produkter som riskerar att sköljas ut i dessa.

Upphandlingsbolagets arbete

Under första kvartalet 2016 har Upphandlingsbolaget i samarbete med miljöförvaltningen gått igenom och valt ut de ramavtalsområden som med störst sannolikhet skulle kunna innehålla produkter med mikroplaster. De identifierade områdena är; Färger, lack och lim; Järnhandelsvaror; Kemtekniska produkter; Sjukvårdsmateriel; Skolmateriel och Trä- och metallslöjdsmateriel.

Nio ramavtalsleverantörer kontaktades och tillfrågades vilka av deras produkter som kunde tänkas innehålla mikroplaster. Frågan är väldigt ny, exempelvis visste ingen av leverantörerna vad en mikroplast var, och leverantörerna fick därför tid på sig att gå igenom sitt sortiment och återkoppla.

En produkt som ansågs relevant, en skrubbtvål, identifierades hos två leverantörer och den produkten togs bort från sortimentet i Winst. Inom området sjukvårdsmateriel framkom det att det fanns produkter med mikroplaster, så som blöjor och sårforband, men eftersom de är så viktiga för Stadens verksamheter och risken är så liten för att de sprids till hav och vatten har de inte tagits bort från sortimentet.

Frågan vad som egentligen ska klassas som mikroplaster är svår att svara på, men är högst relevant. Upphandlingsbolaget har använt sig av definitionen i IVL Svenska Miljöinstitutets senaste rapport om mikroplaster där definitionen lyder:

"Plastic is in this report given a broad definition that follows the same practice as in Sundt et al. (2014). It includes man-made polymers, deriving from petroleum or petroleum by-products, but also non-synthetic polymers like natural rubber and polymer modified bitumen. The term "particles" will be used in the report for all solid particulates independent of shape, including e.g. flakes and fibers of plastics. The size range is set to particles between 1 µm and 5 mm." (Swedish sources and pathways for microplastics to the marine environment s.12, IVL Svenska Miljöinstitutet 2016)

Trots detta är bedömningen svår att göra i enskilda fall. En av de tillfrågade leverantörerna undrade om syntetiska resiner (konstgjorda hartser) som exempelvis kan finnas i färg bedöms som mikroplaster, vilket är svårt att avgöra. Frågan angående hur tensider i bland annat rengöringsmedel ska bedömas har också lyfts. Tensider är något som finns i näst intill alla rengöringsprodukter och konsekvensen av att klassa

Handläggare, tel.nr
Samuel Sandholm, 031-334 37 07

Datum
2016-11-08

Referens
259/16

och de verksamheter som ska förändra sitt inköpsbeteende och därigenom sitt arbetssätt. Om produkter tas bort från avtal utan att ersättningsprodukter finns tillgängliga bör verksamheterna förberedas i god tid. Med ett helhetsgrepp om frågorna där åtgärder prioriteras efter vilken miljönytta de gör tror bolaget att en ökad kommunikation i ett tidigt skede lättare kan bli av.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Mot bakgrund av vad som ovan framförts, föreslås styrelsen besluta att hos kommunstyrelsen hemställa om en femårig omställningsperiod för utfasning av mikroplaster i stadens ramavtal, innan tidigare beslut i kommunfullmäktige om hantering av mikroplaster fullt ut genomförs.

Nils-Gunnar Ernstson
t.f. VD